

Norsk psykiatri et skritt frem og tilbake

PUBLISERT 3. juni 2016

Vi har fått innskjerpede forskrifter vedrørende ansvarsforholdene i våre psykiatriske institusjoner. Disse forskriftene fastslår endelig at overlegen har det absolutte faglige og administrative ansvaret. Heldigvis har man besinnet seg såpass, at man har gitt forskriftene for drift av de barne- og ungdomspsykiatriske institusjonene «forkjøringsrett» fremfor de generelle forskriftene, som nå presenteres.

«Etter vår vurdering er disse forskriftene bedre egnet til å ivareta overlegens rettssikkerhet enn pasientenes»

En intensjon med disse forskriftene har vel vært å øke pasientenes rettssikkerhet. En fokusering av rettssikkerheten er et fremskritt og det er å håpe at disse intensjonene kommer pasientene til gode. Vi er på ingen måte overbevist om at så vil skje, og vår skepsis bunner hovedsakelig i to forhold. Vi har ingen tro på at en hierarkisk og autoritær ansvarsfordeling vil gi større rettssikkerhet. Vi er tvertimot redde for at en slik hierarkisk struktur kan bety et dårligere og mindre variert behandlingstilbud vis-á-vis pasientene. Det kan virke som om de sentrale helsemyndighetene også har hatt andre intensjoner med forskriftene enn bare å sikre pasientenes rettssikkerhet. Etter vår vurdering er disse forskriftene bedre egnet til å ivareta overlegens rettssikkerhet enn pasientenes.

(...)

Her ligger vår annen grunn til skepsis. Disse forskriftene mangler en forutgående og dyptpløyende debatt om hva lederskap og administrasjon innen psykiatrien egentlig er. Den «løsning» som forskriftene legger opp til er derfor bare et lappverk som tilslører problemene heller enn å løse dem. Det en trenger i psykiatrien før en går igang med å lage forskrifter er en seriøs debatt om hva psykiatri er og ikke er. En trenger debatt om hva psykiatriske lidelser egentlig er, hva det er som forårsaker dem og hvordan de best kan behandles.

(...)

Vi tror at en videre utvikling av psykiatrien betinger en «avmedisinifisering» av den og ikke en «oppmedisinifisering». Forståelse av psykologiske og sosiale forhold

betydning i forbindelse med de psykiatriske lidelser har gjort psykiatrien mindre medisinsk og dermed mindre statisk. En «remedisinifisering» er derfor et langt skritt tilbake. Problemet i forholdet mellom foreldre og barn, konflikter mellom ektefeller og dysfunksjoner i sosiale systemer er ikke og må ikke defineres som medisinske problemer. En medisinsk definisjon inviterer til en forståelse som leder oppmerksomheten bort fra løsningen av slike problemer.

Fra usignert leder, januar 1979

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 53, nummer 6, 2016, side 483